

Verlag kopgroep overleg – 9 april 2026

Kopgroep Gezonde Rassen aan de Top

 Datum: 9 april 2026

 Tijd: 20.00 – ca. 22.15 uur

 Online (Teams)

Aanwezigen en afmeldingen

Bij het overleg waren 13 deelnemers aanwezig

Aanwezig:

Gabri Kolster, (ILT), Esther Booker, Luc van der Wal (Cockerspanielclub), Anja Boonemmer, Nelleke Nijkamp (LKN), Mark Kolster (NBSV), Jurgen van Bergen en Henegouwen, Daphne Willemsen-Klaver (Raad van Beheer), Arlinde Sep (RBCNL), Arie Kortleve (NBSV), Wendy van Dijk, Ton van der Laar, Gloria Blauwendraat,

Afmeldingen:

Katja van den Eijnden, Rachel Dijkhorst-Noij, Desiree de Bake, Nathalie Reerink, Ad Ordelman (FRC), Evelien van Doorn

Opening en agenda

Gabri opent de vergadering en heet iedereen welkom. De afmeldingen worden benoemd.

Aan het begin van het overleg wordt als mededeling aangegeven dat er voorafgaand aan de bijeenkomst door meerdere deelnemers het verzoek is gedaan om de camera's zoveel mogelijk aan te laten. Daarbij wordt kort toegelicht dat dit helpt om de afstand in een onlineoverleg te verkleinen en de interactie te verbeteren.

Vervolgens worden de drie onderwerpen benoemd die vanuit de NBSV zijn ingebracht voor bespreking: de herstructurering van de Raad van Beheer, de herziening van de HD/ED-systematiek en de vraag hoe het effect gemeten kan worden van fokken met en zonder stamboom.

Verlag vorige bijeenkomst

Het verslag van 23 maart wordt vastgesteld. Er zijn geen opmerkingen binnengekomen.

Foknormen 2.0 en het beoogde einddoel

In de toelichting op Foknormen 2.0 schetst Gabri het bredere doel. Zij geeft aan dat wordt toegewerkt naar een duurzame en verantwoorde fokkerij, waarin gezondheid, gedrag en welzijn centraal staan. Daarbij wordt benadrukt dat keuzes gebaseerd moeten zijn op data en inhoudelijke onderbouwing.

Ook wordt benoemd dat de stamboom weer als kwaliteitskeurmerk moet functioneren, dat niet alleen binnen de kynologie waarde heeft, maar ook richting overheid en in juridische context standhoudt.

De foknormen zullen gefaseerd worden geïmplementeerd, te beginnen met fase 1 op de AV in juni.

Fase 1: de ondergrens voor stamboomafgifte

De kern van deze fase is dat er een ondergrens wordt geïntroduceerd voor stamboomafgifte, gebaseerd op de 5 verplichte aandoeningen vanaf 1-1-2026. Daarbij wordt aangegeven dat geen stamboom meer wordt afgegeven wanneer relevante onderzoeken ontbreken of wanneer de uitslag negatief is.

In de discussie wordt benoemd dat de huidige situatie als onwenselijk wordt ervaren. Er wordt aangegeven dat honden zonder testen nu wel een stamboom kunnen krijgen, terwijl honden met een negatieve uitslag worden uitgesloten.

Daarnaast wordt gesproken over de vraag welke onderzoeken per ras als relevant moeten worden beschouwd. Daarbij wordt benadrukt dat dit duidelijk moet zijn om verwarring te voorkomen.

In aanvulling hierop wordt toegelicht dat er 7 rassen zijn waarvoor de huidige foknormen gelden en waarbij stambomen worden afgegeven met de vermelding voldoet wel/niet aan de foknormen van het ras.

Aangegeven wordt dat deze in principe blijven bestaan, maar dat nagegaan moet worden of de betreffende rasverenigingen nog achter deze normen staan.

Fase 1 moet leiden tot:

- Eén duidelijke en toepasbare ondergrens voor alle fokkers;
- Gelijk speelveld voor fokkers binnen en buiten verenigingen;
- Geen stamboomafgifte bij:
  - ontbreken van relevante onderzoeken;
  - of niet voldoen aan gestelde voorwaarden;
- Directe verbetering van handhaafbaarheid en juridische positie;

Fase 2 en verdere uitwerking richting GGF

Bij de toelichting op fase 2 wordt aangegeven dat via een uitvraag bij rasverenigingen inzicht moet worden verkregen in aanvullende aandoeningen, gedragsaspecten en uiterlijke kenmerken die relevant zijn voor het ras. Het doel is om de foknormen beter te laten aansluiten op de werkelijke risico's binnen een ras.

Daarna wordt vooruitgekeken naar de volgende fases, waarin het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) centraal staat. Daarbij wordt gesproken over het gebruik van populatieanalyses en gezondheidsdata en over een systematiek waarin continu wordt gemonitord en bijgesteld.

Fase 2 moet leiden tot:

- Uitgebreide en geactualiseerde foknormen per ras;
- Betere aansluiting tussen foknormen en de werkelijke risico's binnen het ras;
- Transparant inzicht in welke aanvullende eisen per ras gelden;
- Duidelijke basis voor verdere doorontwikkeling richting GGF.

Fase 3 – implementatie van het GGF

Fase 3 is gericht op het realiseren van een ras-specifiek en datagedreven fokbeleid, waarbij normstelling voortkomt uit analyse van gezondheids-, populatie- en welzijnsdata volgens de systematiek van het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF).

Dit bestaat o.a. uit:

- Uitvoeren van een nulmeting per ras, als basis voor inzicht in de huidige situatie (gezondheid, populatie en risico's);
- Opstellen van een GGF per ras, voortbouwend op de gegevens en uitbreidingen uit fase 1 en 2;
- Analyseren van:
  - gezondheidsdata;
  - populatieopbouw en genetische diversiteit;
  - gedrag en welzijn;
- Vertalen van deze analyses naar concrete en onderbouwde normen en voorwaarden;
- Inrichten van een systematiek voor monitoring, evaluatie en bijsturing.

Fase 3 moet leiden tot:

- Inzicht in de actuele gezondheidssituatie per ras (o.a. via nulmeting);
- Foknormen die volledig ras-specifiek, onderbouwd en uitlegbaar zijn;
- Duidelijke koppeling tussen beleid (GGF) en uitvoering (foknormen 2.0);
- Beleidskeuzes die gebaseerd zijn op inhoudelijke analyse en data;
- Een systeem dat actief stuurt op verbetering van gezondheid en welzijn.

Fase 4 – Doorontwikkeling naar een dynamisch systeem (PDCA)

Fase 4 gaat om het borgen van een continu verbeterproces waarin het fokbeleid zich blijft ontwikkelen op basis van nieuwe inzichten, data en maatschappelijke ontwikkelingen.

Fase 4 bestaat uit de volgende activiteiten:

- Toepassen van een continue cyclus van meten → analyseren → bijstellen;
- Doorontwikkelen van dataverzameling en analysemethoden;
- Structureel integreren van:
  - genetische diversiteit;
  - uiterlijke kenmerken;
  - nieuwe wetenschappelijke inzichten;
- Periodiek evalueren en actualiseren van normen per ras.

Fase 4 moet leiden tot:

- Een dynamisch en toekomstbestendig systeem;
- Continue verbetering van gezondheid en welzijn binnen rassen;
- Tijdige bijsturing om nieuwe risico's te voorkomen;
- Een zelfregulerende kynologie die standhoudt richting overheid en samenleving.

Na deze toelichting wordt overgegaan naar een brede discussie over drie onderwerpen:

1. Verplicht stellen van het GGF?
2. Geprotocolleerd versus niet-geprotocolleerde onderzoeken
3. Buitenlandse reuen

Discussie: verplicht stellen GGF

De vraag of het Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF) verplicht gesteld moet worden, leidt tot een uitgebreide discussie waarin verschillende denklijnen naar voren komen.

Vanuit een eerste lijn wordt benadrukt dat er richting overheid en maatschappelijke druk iets moet gebeuren. In deze lijn wordt aangegeven dat het niet vrijblijvend kan blijven en dat er een vorm van verplichting nodig is om daadwerkelijk stappen te zetten. Daarbij wordt benoemd dat zonder een verplicht kader het moeilijk is om de stamboom als kwaliteitskeurmerk te positioneren. Ook wordt aangegeven dat, als de sector zelf geen duidelijke normen stelt, deze mogelijk van buitenaf opgelegd zullen worden.

Daar tegenover staat een tweede lijn waarin juist wordt gewaarschuwd voor het verplicht stellen van GGF. Vanuit deze kant wordt aangegeven dat verplichting kan leiden tot weerstand binnen de achterban. Er wordt benoemd dat mensen in dat geval “de hakken in het zand zetten” en dat er een reëel risico bestaat dat fokkers zich buiten het systeem gaan organiseren. Daarmee zou het doel – meer grip op gezondheid – juist ondermijnd kunnen worden.

Een derde lijn in de discussie richt zich op de praktische uitvoerbaarheid. Daarbij wordt met name gekeken naar kleinere rasverenigingen. Er wordt aangegeven dat niet alle verenigingen beschikken over voldoende kennis, capaciteit of middelen om een volledig GGF op te zetten en te onderhouden. In die lijn wordt benoemd dat een generieke verplichting mogelijk niet voor alle rassen haalbaar is.

In reactie daarop worden ook oplossingsrichtingen besproken. Zo wordt benoemd dat er gewerkt kan worden met een systeem waarin GGF niet direct verplicht is, maar waarin wel consequenties worden verbonden aan het niet deelnemen. Ook wordt aangegeven dat ondersteuning vanuit de Raad van Beheer of andere partijen nodig is, met name voor kleinere rassen. Daarbij wordt zelfs gesuggereerd dat er mogelijk een aparte aanpak of een vorm van ondersteuning voor kleine rassen nodig is.

Door de discussie heen komt een duidelijk spanningsveld naar voren tussen enerzijds de wens om gezondheid centraal en afdwingbaar te maken, en anderzijds de noodzaak om draagvlak en uitvoerbaarheid binnen de sector te behouden.

Er wordt geen definitief standpunt ingenomen, maar wel duidelijk dat dit een kernvraag is in de verdere uitwerking van Foknormen 2.0 en GGF.

Geprotocolleerde en niet-geprotocolleerde onderzoeken

De bespreking van geprotocolleerde versus niet-geprotocolleerde onderzoeken leidt tot een inhoudelijke discussie waarin verschillende denklijnen naar voren komen.

Een eerste lijn in de discussie legt de nadruk op het belang van geprotocolleerde onderzoeken. Vanuit deze kant wordt aangegeven dat protocollering zorgt voor eenduidigheid en betrouwbaarheid in de beoordeling. Daarbij wordt benoemd dat werken met vaste protocollen en panelbeoordelingen noodzakelijk is om verschillen

tussen dierenartsen te voorkomen. Ook wordt gewezen op het belang van juridische houdbaarheid: zonder gestandaardiseerde werkwijze is het moeilijk om besluiten goed te onderbouwen en stand te laten houden.

Daartegenover staat een tweede lijn waarin wordt benadrukt dat het uitsluitend werken met geprotocolleerde onderzoeken in de praktijk te beperkend is. Er wordt aangegeven dat voor een aantal relevante aandoeningen nog geen protocollen bestaan en dat het ontwikkelen daarvan kostbaar en tijdrovend is. In deze lijn wordt benoemd dat, als alleen geprotocolleerde onderzoeken worden toegestaan, bepaalde gezondheidsproblemen feitelijk buiten beschouwing blijven. Daarmee zou het doel om gezondheid centraal te stellen juist worden beperkt.

In dat kader wordt gepleit voor het toelaten van niet-geprotocolleerde onderzoeken, bijvoorbeeld op basis van dierenartsverklaringen. Daarbij wordt wel nadrukkelijk aangegeven dat dit niet vrijblijvend kan zijn. In de discussie wordt benoemd dat er een vorm van kwaliteitsborging nodig is, om te voorkomen dat er verschillen ontstaan in beoordeling of dat er wordt uitgeweken naar minder strenge dierenartsen. In dat verband wordt gesproken over het werken met geselecteerde of aangewezen dierenartspraktijken, vergelijkbaar met de huidige systematiek rondom HD- en ED-onderzoeken.

Daarnaast wordt in de discussie expliciet het risico benoemd van ongewenst gedrag wanneer deze borging ontbreekt, zoals het zoeken naar dierenartsen die soepeler beoordelen. Dit wordt gezien als een risico voor de betrouwbaarheid van het systeem.

Als voorbeeld van een aandoening waarvoor geen breed protocol beschikbaar is, maar die wel relevant wordt geacht, wordt LTV genoemd. Dit wordt gebruikt om te illustreren dat er behoefte is aan ruimte om ook dergelijke onderzoeken mee te nemen.

Door de discussie heen ontstaat een derde, meer gecombineerde denklijn, waarin wordt gezocht naar een gefaseerde aanpak. Daarbij wordt gedacht aan het eerst toelaten van niet-geprotocolleerde onderzoeken onder voorwaarden en met kwaliteitsborging, waarna in een later stadium verdere standaardisatie en protocollering kan plaatsvinden.

In de discussie wordt geen definitieve keuze gemaakt, maar wel duidelijk dat het vinden van een balans centraal staat tussen betrouwbaarheid en juridische houdbaarheid enerzijds, en flexibiliteit en snelheid van handelen anderzijds.

Buitenlandse reuen

Het onderwerp buitenlandse reuen leidt tot een inhoudelijke discussie waarin verschillende denklijnen zichtbaar worden, met name rondom gelijkwaardigheid van eisen, praktische uitvoerbaarheid en genetische diversiteit.

Een eerste lijn in de discussie richt zich op het principe dat buitenlandse reuen aan vergelijkbare eisen zouden moeten voldoen als Nederlandse honden. Vanuit deze gedachte wordt aangegeven dat het niet wenselijk is dat via buitenlandse dekkingen strengere nationale eisen worden omzeild. Daarbij wordt het belang van een gelijk speelveld voor Nederlandse fokkers benoemd.

Daartegenover staat een tweede lijn waarin de praktische uitvoerbaarheid centraal staat. In deze lijn wordt aangegeven dat het niet realistisch is om alle buitenlandse honden volledig aan Nederlandse eisen te laten voldoen. Er wordt verwezen naar het

internationale FCI-systeem, waarin juist wordt uitgegaan van wederzijdse erkenning van uitslagen tussen landen. Daarbij wordt benoemd dat een te strikte nationale benadering het gebruik van buitenlandse reuen in de praktijk sterk kan beperken of zelfs onmogelijk kan maken.

Een derde lijn richt zich op de risico's van verschillen tussen landen. Er wordt aangegeven dat de eisen en onderzoeken in het buitenland niet altijd gelijkwaardig zijn aan die in Nederland. Dit kan ertoe leiden dat honden met minder uitgebreide of minder strenge screening toch worden ingezet, wat gevolgen kan hebben voor het gezondheidsniveau. In dat kader wordt ook benoemd dat dit kan voelen als een stap terug ten opzichte van het niveau dat in Nederland wordt nagestreefd.

Daarnaast wordt in de discussie het spanningsveld met genetische diversiteit expliciet benoemd. Er wordt aangegeven dat het beperken van buitenlandse reuen ook gevolgen kan hebben voor de beschikbare genenpool, en dat dit een belangrijk aandachtspunt is bij het stellen van eisen.

Als mogelijke oplossingsrichtingen worden verschillende opties genoemd, zonder dat daar een keuze in wordt gemaakt. Zo wordt gesproken over het volgen van de eisen van de kennelclub van herkomst, het stellen van aanvullende eisen vanuit Nederland, of het werken met maatwerk waarbij per situatie wordt beoordeeld wat nodig is.

Door de discussie heen wordt duidelijk dat het vinden van een balans centraal staat: enerzijds het borgen van gezondheidskwaliteit, en anderzijds het behouden van praktische uitvoerbaarheid en voldoende genetische spreiding.

Er wordt geen concrete richting vastgesteld, maar wel duidelijk dat dit een complex vraagstuk is dat nadere uitwerking vraagt.

Gezondheidsenquête en data

Gabri geeft een update over de stand van zaken rondom de gezondheidsenquête. Zij geeft aan dat de vragenlijst in principe gereed is.

Zij licht toe dat er nog een aantal openstaande vragen is met name vanuit de Teckel Club over de verdere uitwerking en toepassing van de enquête. Deze voornamelijk procesvragen zijn door haar uitgezet bij de Raad van Beheer.

Het gaat daarbij om de volgende punten:

- De Raad van Beheer zet de enquête per ras uit, te beginnen met de Teckels als pilot (dit is nog steeds het uitgangspunt).
- Wanneer is de pilot geslaagd en wanneer volgen de andere rassen?
- Is er capaciteit bij de Raad van Beheer om daarna alle rassen te bedienen, of wordt er (in eerste instantie) beperkt tot bijvoorbeeld de top tien rassen of de bij de taskforce aangesloten verenigingen?
- De enquête wordt uitgezet onder eigenaren van stamboomhonden van de afgelopen tien jaar; de vraag is of de Raad van Beheer daarmee ook AVG-verantwoordelijke is voor de enquête.
- Er zijn vragen over de ruwe data: van wie is deze data?

- Welke analyses worden door de Raad van Beheer uitgevoerd en hebben rasverenigen en/of de taskforce daar inspraak in, bijvoorbeeld in de vorm van specifieke analysewensen?
- Is het mogelijk dat rasverenigen van het betreffende ras de ruwe data geanonimiseerd ontvangen (dus zonder NHSB-nummers)?
- Zijn er overeenkomsten nodig tussen de Raad van Beheer en rasverenigen om de enquête uit te zetten?

In aansluiting daarop wordt in de groep kort stilgestaan bij met name de datakant van deze vragen. Hierbij wordt met name ingezoomd op eigenaarschap van data, toegang tot ruwe data en de juridische borging via AVG en contracten. Ook wordt benoemd dat mogelijk aangesloten kan worden bij bestaande afspraken die rasverenigen hebben met betrekking tot data uit Dutch Dog Data, waarbij rasverenigen via contracten toegang krijgen tot bepaalde gegevens. De vraag wordt opgeworpen of een vergelijkbare constructie ook voor de gegevens uit deze enquête zou kunnen gelden.

De volgende onderwerpen zijn ingebracht door de NBSV (Mark Kolster)

Herstructurering van de Raad van Beheer

De herstructurering van de Raad van Beheer wordt als afzonderlijk onderwerp ingebracht en leidt tot een inhoudelijke en meer fundamentele discussie.

Vanuit de groep wordt door Mark aangegeven dat hij de situatie bij de Raad van Beheer als zorgelijk beoordeelt. Hij schetst dat de huidige organisatie onvoldoende is ingericht om de uitdagingen waar de kynologie voor staat goed op te pakken. Daarbij benoemt hij met name het gebrek aan capaciteit en specifieke expertise, en dat het huidige model, dat sterk leunt op vrijwilligers, daarin een beperkende factor is.

In dat kader stelt Mark ook expliciet de vraag of de Taskforce hierin niet een duidelijkere positie zou moeten innemen. Hij vraagt of dit niet een onderwerp is dat de Taskforce actief moet oppakken en als actiepoint zou moeten formuleren richting de Raad van Beheer.

Deze vraag leidt tot verschillende reacties en denklijnen binnen de groep.

Aan de ene kant wordt de lijn benoemd dat er zonder verdere professionalisering onvoldoende slagkracht zal zijn om de noodzakelijke veranderingen door te voeren. Daarbij wordt aangegeven dat voor complexe dossiers, zoals gezondheid en fokkerijbeleid, specifieke kennis en inzet nodig zijn die niet vanzelfsprekend uit een vrijwilligersstructuur komt. In die lijn wordt ook benoemd dat het inzetten van professionele krachten onvermijdelijk lijkt, en dat dit betekent dat daar ook financiële middelen voor vrijgemaakt moeten worden.

Tegelijkertijd wordt er een andere lijn ingebracht, waarin wordt benadrukt dat de Raad van Beheer een verenigingsstructuur is en blijft. Vanuit die gedachte wordt aangegeven dat de verantwoordelijkheid niet alleen bij de Raad zelf ligt, maar ook bij de rasverenigen. Er wordt benoemd dat het bestuur uiteindelijk voortkomt uit wat verenigen aandragen, en dat daarmee ook een deel van de oplossing bij de achterban ligt.

In het verlengde daarvan wordt ook benoemd dat inzet van vrijwilligers op zichzelf niet het probleem hoeft te zijn, mits er voldoende betrokkenheid en kwaliteit wordt

ingebracht. Daarmee wordt niet direct gepleit voor volledige professionalisering, maar eerder voor beter benutten van de bestaande structuur.

Tussen deze lijnen ontstaat een duidelijk spanningsveld. Enerzijds is er de constatering dat de huidige situatie onvoldoende slagkracht biedt voor de opgaven die er liggen. Anderzijds is er de realiteit van een verenigingsmodel, waarin representatie en draagvlak een belangrijke rol spelen en waarin niet zomaar volledig kan worden overgeschakeld naar een professioneel aangestuurde organisatie.

Daarnaast wordt in de discussie ook benoemd dat het niet alleen een organisatorisch vraagstuk is, maar ook raakt aan de manier van samenwerken en functioneren binnen de kynologie als geheel.

De vraag van Mark of de Taskforce hier een expliciete positie in moet innemen en dit als actiepunt moet oppakken, blijft in de bijeenkomst als open vraag staan, maar wordt wel als mogelijk actiepunt voor de Taskforce benoemd. Er wordt geen concreet besluit over genomen, maar het onderwerp wordt wel als relevant en richtinggevend benoemd voor het vervolg.

HD/ED-systematiek

De bespreking van de HD/ED-systematiek leidt tot een inhoudelijke discussie waarin verschillende denklijnen naar voren komen, met name rondom betrouwbaarheid van de huidige methode en de vraag hoe hiermee in de toekomst omgegaan moet worden.

Een eerste lijn in de discussie richt zich op de beperkingen van de huidige beoordelingssystematiek. Vanuit deze kant wordt aangegeven dat de huidige methode, die gebaseerd is op röntgenfoto's, niet altijd een volledig beeld geeft. Er wordt benoemd dat deze methode vooral kijkt naar zichtbare schade en minder naar de onderliggende oorzaak of functionele problematiek. In dat kader wordt ook verwezen naar alternatieve technieken, zoals CT-scans, die mogelijk een nauwkeuriger beeld geven.

Daartegenover staat een tweede lijn waarin wordt gewaarschuwd om niet te snel conclusies te trekken op basis van nieuwe inzichten of individuele voorbeelden. In deze lijn wordt benadrukt dat het systeem gebaseerd moet blijven op brede, onderbouwde data en niet op incidentele casussen. Daarbij wordt aangegeven dat voorzichtigheid nodig is bij het aanpassen van bestaande beoordelingssystemen.

Een derde lijn in de discussie richt zich op de consequenties van de huidige systematiek voor de fokkerijpraktijk. Er wordt aangegeven dat de huidige beoordeling ertoe kan leiden dat honden worden uitgesloten, terwijl op basis van andere inzichten mogelijk een genuanceerder oordeel passend zou zijn. In dat kader wordt ook benoemd dat er verschillen bestaan tussen landen, waarbij dezelfde hond in het ene land anders beoordeeld kan worden dan in het andere.

Door de discussie heen ontstaat het beeld dat de huidige systematiek onder druk staat, maar dat er tegelijkertijd behoefte is aan zorgvuldigheid bij eventuele aanpassingen. Er wordt benoemd dat verdere samenwerking met wetenschappelijke partijen nodig is om tot een beter onderbouwde systematiek te komen.

Er wordt geen concrete richting vastgesteld, maar wel duidelijk dat herziening van de systematiek als relevant wordt gezien.

Effectmeting stamboom versus niet-stamboom

De vraag hoe het effect van stamboomfokkerij zich verhoudt tot fokken zonder stamboom leidt tot een verkennende discussie, waarin met name het gebrek aan inzicht centraal staat.

Een eerste lijn in de discussie is dat er op dit moment onvoldoende data beschikbaar is om harde uitspraken te doen over de effectiviteit van het huidige systeem. Er wordt benoemd dat niet duidelijk is of stamboomhonden aantoonbaar gezonder zijn dan honden zonder stamboom, en dat dit een belangrijk vraagstuk is voor de legitimiteit van het systeem.

Een tweede lijn richt zich op de mogelijkheden om hier meer inzicht in te krijgen. Daarbij wordt gesproken over het gebruik van bredere databronnen, zoals dierenartsgegevens, en over het toepassen van data-analyse om patronen zichtbaar te maken. In deze lijn wordt ook gedacht aan het combineren van verschillende databronnen om een completer beeld te krijgen.

Daarnaast wordt in de discussie benoemd dat bepaalde aandoeningen, zoals HD en ED, qua percentages relatief stabiel blijven. Dit wordt aangehaald als observatie die vragen oproept over de effectiviteit van het huidige beleid en de mate waarin er daadwerkelijk vooruitgang wordt geboekt.

Door de discussie heen ontstaat het beeld dat er behoefte is aan meer onderbouwing en inzicht, maar dat de benodigde data en analyses op dit moment nog onvoldoende beschikbaar zijn.

Er wordt geen concrete aanpak vastgesteld, maar wel duidelijk dat dit onderwerp van belang is voor verdere onderbouwing van beleid.

Cultuur en samenwerking binnen de kynologie

Het onderwerp cultuur en samenwerking wordt op einde van de bijeenkomst ingebracht door Arlinde en leidt tot een bredere reflectie binnen de groep.

Zij geeft aan dat zij nog relatief kort betrokken is bij de kynologie (enkele jaren) en daarom niet goed kan beoordelen of de huidige manier van omgaan met elkaar al langer speelt. Vanuit haar ervaring geeft zij aan dat de omgangsvormen, met name tijdens bijeenkomsten zoals de Algemene Vergadering, op momenten als weinig respectvol worden ervaren.

In de reacties vanuit de groep wordt deze observatie herkend, maar ook genuanceerd. Er wordt aangegeven dat de situatie in de afgelopen jaren juist al is verbeterd ten opzichte van hoe het er eerder aan toging. Daarbij wordt verwezen naar eerdere Algemene Vergaderingen, die als veel onrustiger en minder gestructureerd worden omschreven, onder andere aangeduid met de term “Poolse landdagen”.

Tegelijkertijd wordt aangegeven dat, ondanks deze verbetering, de huidige omgangsvormen nog steeds als een aandachtspunt worden gezien. Er wordt benoemd dat mensen zich in discussies niet altijd gehoord of serieus genomen voelen en dat dit invloed heeft op de sfeer binnen de bijeenkomsten.

Vervolgens wordt dit breder getrokken naar het functioneren van de organisatie. Er wordt aangegeven dat deze manier van omgaan met elkaar een drempel kan vormen voor mensen om zich bestuurlijk te willen inzetten. Daarnaast wordt benoemd dat het ook

effect heeft op de inhoudelijke samenwerking, omdat het lastiger wordt om gezamenlijk tot oplossingen te komen.

In de discussie ontstaat daarmee een genuanceerd beeld: enerzijds is er sprake van verbetering ten opzichte van het verleden, anderzijds wordt erkend dat verdere verbetering nodig is in de manier van samenwerken en communiceren.

Er wordt geen concrete oplossing geformuleerd, maar wel uitgesproken dat dit een belangrijk aandachtspunt blijft voor de sector.

Afsluiting

De bijeenkomst wordt afgesloten met een korte terugblik. Gabri geeft aan dat zij het een waardevolle bijeenkomst vond en dat de input gebruikt zal worden voor het vervolg. De volgende bijeenkomst wordt afgesproken voor 4 mei met aanvang 20.30 uur i.v.m. dodenherdenking

Planning en vervolg

De komende periode staat nog steeds in het teken van de volgende zaken:

1. afronden van het voorstel Foknormen 2.0 voor de juni AV
2. uitrollen van de gezondheidsenquête
3. Communicatie en het creëren van draagvlak voor foknormen 2.0 richting de AV in juni.

Vervolgafpraak

De volgende bijeenkomst wordt gepland op **maandag 4 mei 2026** om 20.30 uur